

NORRKÖPING
KOMMUNSTYRELSEN

YTTRANDE

1(4)

2021-03-15

Vårt diarienummer
KS 2020/1527 130

Handläggare, titel, telefon
Raija Arvidsson, Samordnare
011-15 21 36

Regeringskansliet, Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande i remiss från Institutet för språk och folkminnen (Isof) om Förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken – Ku2020/01900

Norrköpings kommun ställer sig positiv till föreslaget om en handlingsplan för bevarandet av de nationella minoritetsspråken jiddisch, romska, meänkieli och finska. Framtiden är hotad för många av språken. Det är därför av vikt att olika aktörer, såsom myndigheter och civila samhället, samverkar och aktivt arbetar för att revitalisera de nationella minoritetsspråken.

Norrköpings kommun vill särskilt trycka på:

Mycket positivt med webbaserad utbildning för tjänstepersoner i offentlig förvaltning (1.1)

- Det är viktigt att kompetensen i frågor som rör nationella minoriteter finns brett i en organisation. Med en webbaserad utbildning för tjänstepersoner i offentlig förvaltning främjas utvecklingen av ett tvärsektorielt samarbete. Fler lärare behöver utbildas i de nationella minoritetsspråken samtidigt som det också bör finnas ökade möjligheter för barn och unga att studera språken. Hela utbildningskedjan behöver förstärkas för att de nationella minoritetsspråken även i framtiden ska vara levande i Sverige.

Förvaltningsområde för både romska och jiddisch i Norrköpings kommun (1.3)

- Särskilda förvaltningsområden för romska och jiddisch bör inrättas.

Romska och jiddisch är hotade och håller på att försvinna på flera platser i Sverige. Norrköpings kommun är föreslagen att initialt ingå i förvaltningsområdet för romska. Kommunen har lång erfarenhet av samarbete med romer och romska föreningar, men Norrköpings kommun har också lång tradition vad gäller samverkan med den judiska nationella minoriteten. Norrköping var en av de tre städer som enligt det så kallade judereglementet redan 1782 tillät judar att

bosätta sig och äga fastigheter i staden Norrköping. Detta har haft betydelse för framväxten av synagogan och bevarandet av judisk tradition i Norrköping. Jiddisch som nationellt minoritetsspråk håller tyvärr på att försvinna i Norrköping såsom i många andra städer, vilket är oerhört allvarligt. Att även ingå i förvaltningsområdet för jiddisch skulle därför vara av stor betydelse för språkets bevarande.

Nya förvaltningsområden för romska och jiddisch bör finansieras genom statliga anslag (1.3)

- För att arbetet med förvaltningsområden för romska och jiddisch ska kunna etableras och bedrivas i enlighet med intentionen att bevara de nationella minoritetsspråken bör statliga medel anslås till arbetet. Utan statlig finansiering finns en risk att kommunerna inte vill ingå i förvaltningsområden för nationella minoritetsspråk.
- Norrköpings kommun vill även poängtera vikten av att ett statligt bidrag täcker de merkostnader som förvaltningsområdesarbetet medför.

Språkcentrum är ett gott stöd för civilsamhället (2.1)

- Norrköpings kommun anser det viktigt att språkcentrum upprättas för alla nationella minoritetsspråk. Dessa kan bli ett gott stöd för civila samhället. Samarbetet mellan myndigheter och det civila samhället förbättras och intensifieras om civila samhället får stöttning och erkännande för sitt arbete via språkcentrum.

Språkresurscentrum i kommunerna och inte på regional nivå (2.2)

- Kommunerna har ofta lång historisk erfarenhet av nationella minoriteter och en mer direkt kontakt med det lokala civilsamhället. Det är av betydelse för en levande kommunikation med föreningslivet. Kommuner som ingår i förvaltningsområden har dessutom samordnare med direkt tillgång till nyckelpersoner hos de nationella minoritetsgrupperna i lokalsamhället. Därför anser Norrköpings kommun att språkresurscentrum bör förläggas i kommuner och inte på regional nivå eftersom språkresurscentrum även kan fungera som ett stöd för offentliga aktörer.

Institutet för språk och folkminnen (Isof) - lämplig myndighet att svara för språkvård (2.4)

- För att landets kommuner ska få likvärdig stöttning i att revitalisera de nationella minoritetsspråken bör Isof tilldelas statliga medel för sitt språkvårdande arbete. Arbetet bör bedrivas på statlig nivå.

Skolinspektionens och Skolverkets ansvar att syna och stötta kommuners nationella minoritetsspråkliga arbete inom förskolan (3.2)

Norrköpings kommun anser att det i handlingsplanen framkommer många viktiga förslag på statliga åtaganden för att stötta förskoleverksamhet på nationella minoritetsspråk. Nämnas kan att Skolinspektionen ges i uppdrag att granska implementeringen i kommunerna av skollagens intentioner gällande förskola på nationella minoritetsspråk och hur förskolornas arbete fortskrider. I läroplanen för förskolan lyfts de nationella minoriteternas rättigheter i formuleringen att barn som tillhör de nationella minoriteterna ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. De förskolor som vill rikta in sitt arbete på nationella minoritetsspråk kan behöva stöd i det pedagogiska arbetet för att på bästa sätt medverka i övergången till grundskolan och barnens fortsatta språkutveckling där.

Att statligt bidrag skulle utges till kommuner som utvecklar förskoleverksamhet på nationella minoritetsspråk är ett viktigt förslag. Utvecklande av pedagogiskt material till pedagoger som arbetar i förskolor med nationellt minoritetsinriktning ser Norrköpings kommun som en viktig utveckling i rätt riktning. Det är resursslöseri om varje kommun utvecklar eget material och kvalitén på olika kommuners verksamheter riskerar då att bli ojämn.

I samband med utvecklande av pedagogiskt nationellt material behövs även en koppling till ett utbildningspaket. Vikten av kompetensutveckling och kunskaper kring att se olika språk som en resurs kan inte nog betonas, och behövs för att ett material ska komma till sin rätt.

Portal för läromedel i nationella minoritetsspråk för säkerställande av kvalitet och kontinuitet (3.7)

- Förslaget att ge Skolverket tillsammans med myndigheten för digital utveckling, DIGG, i uppdrag att utveckla en portal för delning av pedagogiskt material för alla stadier inom utbildningsväsendet skulle vara en utveckling framåt av mycket stor betydelse i arbetet med nationella minoritetsspråk. Många av de nationella minoritetsspråken saknar helt läromedel och det görs till och med ambitiösa insatser i nationella minoritetsföreningar att ta fram läromedel.

Kompetensförsörjning för att säkra nationella minoritetsspråkens överlevnad (4.2)

- Norrköpings kommun anser att staten ska ansvara för att säkra kompetensförsörjningen och se över möjliga utbildningsinsatser inom området. Det finns ett behov av fler utbildade lärare inom de nationella minoritetsspråken, och enligt förslag i utbildningsdepartementets promemoria om ”ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan” (U2021/00301) ska man inom grundlärarutbildningen kunna få läsa minoritetsspråk som valbar inriktning, då det är tydligt att det finns stora brister vad gäller kompetens och utbildade lärare kring detta fält. Det är av stor vikt att alla kommuner får del av likvärdig kvalitativ utbildning för lärare som därmed kan bidra till minoritetsspråkens bevarande och utveckling som levande språk i Sverige.

Norrköpings kommun
Kommunstyrelsen

Olle Vikmång
Kommunstyrelsens ordförande